

«Φονικές... απιστίες» του Τσαζ Παλμιντέρι από την ΕΘΑΛ

Μετάφραση: Κάτια Σπερελάκη
Σκηνοθεσία: Φίλιππος Σοφιανός
Σκηνικά/Κοστούμια: Λάκης Γενεθλής
Σχεδιασμός φωτισμών: Παναγιώτης Μανούσης
Μουσική επιμέλεια: Φίλιππος Σοφιανός
Παίζουν: Κώστας Βήχας, Φίλιππος Σοφιανός, Μέλανη Στέλιου

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com



Οι κανόνες του θεατρικού είδους, στο οποίο ανήκει το προς ανέβασμα κείμενο, προσδιορίζουν τη στυλιστική κατεύθυνση της σκηνικής του υλοποίησης, οριοθετούν το ύφος της μελλοντικής παράστασης. Όμως σε ποιο θεατρικό είδος ανήκει το έργο του Τσαζ Παλμιντέρι; Είναι αιωρούμενο μεταξύ δύο ειδολογικών πόλων, τόσο γόνιμων στη θεατρική γραφή και στη σεναριογραφία του προηγούμενου αιώνα, πριν να φτάσουμε σε μεταμοντέρνους κώδικες. Αν πάρουμε το κλασικό αρχέτυπο του ενός πόλου, αυτό θα είναι το «Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ», όπου στη γραμμή από τον Άλμπι προς τον, π.χ., Λαρς Νορέν δεκάδες ζευγάρια αλληλοσπαράζονται στις αμερικανικές και δυτικοευρωπαϊκές σκηνές και οθό-

νες. Αν κοιτάξουμε τον άλλο πόλο, θα δούμε τα ψυχολογικά θρίλερ τύπου «Λοστ», όπου οι δύο αντίπαλοι αναμετρούνται σε ευφυΐα, στήνοντας ο ένας στον άλλο θανάσιμες παγίδες, και τα όπλα αλλάζουν χέρια. Ο Παλμιντέρι αντλεί και από τις δύο δεξαμενές, με τα δύο συνθετικά να εισφέρουν το κάθε ένα τη δική του στυλιστική στο έργο του. Το ζεύγος των ηρώων, ο Τζακ και η Μάγκι, μπαίνουν σε απόλυτη σύγκρουση, με αποκαλύψεις, επιθέσεις, χτυπήματα κάτω από τη μέση, αλληλοκατηγορίες, στα πλαίσια της μιας θεατρικής παράδοσης, φτάνοντας, όταν είναι οι δυο τους στη σκηνή, σε απόγνωση. Στα πλαίσια της άλλης παράδοσης, η υπόθεση προχωρεί με θριλερικές ανατροπές, και το σασπένς αλλάζει τον υφολογικό χαρακτήρα του έργου. Όμως στο κράμα των δύο στυλιστικών ο συγγραφέας μπάζει ως καταλύτη ένα κωμικό πρόσωπο, έναν πληρωμένο δολοφόνο, τον οποίο οι δύο σύζυγοι έχουν εναλλάξ με το μέρος τους. Η παρωδία εισβάλλει μέσα στο έργο με τη δική της στυλι-

στική, καθώς το στερεότυπο του Ιταλού «μακαρόνα» μαφιόζου δίνεται με κωμική υπερβολή και παραμόρφωση. Ο συναισθηματίας Τόνι φέρνει μαζί του ακόμα ένα αόρατο κωμικό πρόσωπο, τον υπερευαίσθητο ψυχαναλυτή του, που διαγράφεται μέσα από τις τηλεφωνικές συνομιλίες. Ο συγγραφέας διεκπαρωδεί ακόμα ένα αμερικάνικο στερεότυπο, επειδή, όπως φαίνεται, χρειάζεται να προσθέσει στο μείγμα του διπλή δόση κωμικής στυλιστικής.

Οπότε δε μιλάμε για καθαρό θεατρικό είδος, δεν μιλάμε ούτε για αμιγές ύφος. Πώς μεταφράζεται το μικτό ύφος στη γλώσσά της υποκριτικής; Πώς πρέπει να είναι στη σκηνή η Μάγκι, που το περιεχόμενο του ρόλου της εμπεριέχει κενότητα ύπαρξης, μόνιμη εξάρτηση από την ψυχανάλυση και τα χάπια, ανικανότητα να τεκνοποιήσει, απιστίες του άνδρα της και τις δικές της; Πώς όλα αυτά πρέπει να αναμειχθούν με την κωμικότητα των περιστάσεων; Η Μέλανη Στέλιου πρέπει να εκθέσει μπροστά μας τα προβλήματα της ηρωίδας της

(ύφος δραματικό), να σαγηνεύσει τον δολοφόνο, να τον μετατρέψει από βιαστή σε εραστή (ύφος κωμικό), να συμμαχήσει μαζί του ενάντια στον άνδρα της (ύφος θρίλερ). Πώς λύνει η ηθοποιός αυτά τα ζητούμενα; Μα μάλλον αποδεικνύει ότι ο κοινός υποκριτικός παρονομαστής δεν μπορεί να βρεθεί και τα «ύφη» παίζονται... με τη σειρά, ανάλογα με τον λόγο που έχει να διεκπεραιώσει. Ακόμα και το σόλο στο φινάλε είναι διπλό, πρώτα εγκατάλειψη και μοναξιά, μετά... υπενθύμιση ότι αυτό που παιζόταν, ήταν κωμωδία.

Ο Φίλιππος Σοφιανός, συμπρωταγωνιστής της Μέλανης Στέλιου και σκηνοθέτης της παράστασης, βρίσκει λύση σε τηλεοπτική ανεκφραστικότητα, σε μια υποκριτική «κλειστού τύ-

που», σαν να θεωρεί ότι δεν πρέπει να παίρνει κανείς τοις μετρητοίς καμιά από τις επί μέρους στυλιστικές του έργου. Ως σκηνοθέτης φαίνεται να πιστεύει ότι αυτό που πρέπει και μπορεί να εισπράξει ο θεατής του, είναι η κωμικότητα των καταστάσεων, τελεία. Ο στόχος που θέτει στο σκηνοθετικό του σημείωμα, είναι μινιμαλιστικός: «Λίγη ψυχαγωγία... Μπας και γελάσει το χεϊλάκι μας...». Ο κύριος υπαίτιος για το επίτευγμα του ολιγαρκούς στόχου είναι ο Κώστας Βήχας. Φτάνει την κωμικότητα στα όρια της (αποδεκτής) υπερβολής, υποσκάπτει με όλα τα μέσα το στερεότυπο του επαγγελματία killer, χρησιμοποιεί το σώμα, τη φωνή, την έκφραση προσώπου, κρατάει το κοινό απασχολημένο και το ύφος της παράστασης σταθερότερο, όταν είναι στη σκηνή.

Το σκηνικό περιβάλλον που δημιουργεί ο Λάκης Γενεθλής είναι κομψό, οι φωτισμοί του Παναγιώτη Μανούση υποβοηθούν τις ανατροπές της υπόθεσης.